

копінг-стратегій і тренінг щодо регулювання особистої поведінки (при симптомах надмірної реактивності)[2].

Ці підходи дозволяють, зокрема, ветеранам і військовослужбовцям навчитися розпізнавати та викривати такі «помилки» мислення, замінювати їх на більш реалістичні й оптимістичні та закріплювати їх.

Список використаних джерел

1. Елліс А. Розум та емоції в психотерапії, Reason and Emotion in Psychothera, 1962

2. Т. Сошенко, А. Габінська, Варшавський університет соціальних і гуманітарних наук. Ефективність психотерапії та фармакотерапії в лікуванні ПТСР у військовослужбовців і ветеранів. Нейроньюз, 3 (96)' 2018, сторінки: 32—36.

<https://neuronews.com.ua/ua/archive/2018/3%2896%29/pages-3236/efektivnist-psihoterapiyi-ta-farmakoterapiyi-v-likuvanni-ptsr-u-viyskovosluzhbovciv-i-veteraniv#lit-24>

3. О.С. Чабан, О.О. Хаустова, В.Ю. Омелянович. Психічні розлади воєнного часу, (2023)

4. Мельник І. О. Особливості когнітивних викривлень у осіб з посттравматичним стресовим розладом // Актуальні проблеми психології. – 2023. – Т. 9, Вип. 2. – С. 55–62.

5. Скакунова О., Дрозд О. В. Психологічні шляхи подолання тривожності у молоді в умовах війни // Психологія і сучасність. – 2023. – № 2(17). – С. 103–110.

6. Канеман, Деніел Мислення швидко й повільне / пер. з англ. Максим Яковлев. — К.: Наш Формат, 2017. — 480 с. — ISBN 978-617-7279-18-0

УДК 37.013.43:159.9

Шевчук Вікторія Валентинівна

кандидат психологічних наук, доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Інклюзивна освіта сьогодні виступає важливим напрямом гуманізації освітнього простору, спрямованим на забезпечення рівних можливостей для всіх дітей незалежно від фізичних, психічних чи соціальних особливостей. Реалізація інклюзивного підходу передбачає не лише організаційні та методичні зміни, а й суттєві перетворення у психологічній культурі педагогів, батьків і самих дітей. Основна мета інклюзії полягає у створенні

умов, за яких кожна дитина відчуває себе значущою, безпечною та здатною розвивати власний потенціал.

Психологічний супровід виступає ключовим чинником ефективності інклюзивного навчання. Він спрямований на гармонізацію взаємодії всіх учасників освітнього процесу, підтримку емоційної стійкості, формування толерантності та прийняття особливостей інших. Практичний психолог координує діяльність закладу, консулює педагогів і батьків, підтримує дітей та створює безпечне середовище, де кожна дитина може реалізувати свій потенціал.

Метою психологічного супроводу є забезпечення всебічного особистісного розвитку дитини, формування позитивної «Я-концепції», подолання психологічних бар'єрів у спілкуванні та профілактика дезадаптаційних проявів. Психологічна підтримка також сприяє формуванню сприятливого соціально-психологічного клімату в інклюзивному колективі та розвитку навичок саморегуляції, конструктивної взаємодії та емоційного інтелекту у всіх учасників освітнього процесу [1, с. 600].

Теоретично діяльність психолога в інклюзивному середовищі базується на гуманістичній парадигмі, концепціях особистісно орієнтованого навчання та екопсихологічному підході, які враховують взаємозв'язок дитини із соціальним середовищем і природою. Принципи партнерства, прийняття, довіри та професійної етики визначають методологічну основу роботи психолога.

Діяльність психолога охоплює психодіагностику когнітивного, емоційного та соціального розвитку дітей, розробку індивідуальних програм підтримки, корекційно-розвивальні заняття для розвитку емоційного інтелекту та саморегуляції, консультації батьків і педагогів щодо підтримки та адаптації дітей, психопросвітницьку роботу з педагогами та батьками, а також профілактику емоційного вигорання педагогів і запобігання конфліктам у колективі.

Успішність інклюзивного процесу значною мірою залежить від психологічної готовності трьох основних суб'єктів: дітей з особливими освітніми потребами, їхніх батьків і педагогів. Для дітей психолог створює умови прийняття та підтримки, формує відчуття безпеки та значущості. Батьки отримують психологічну підтримку для зниження тривожності та формування впевненості у власних виховних можливостях. Педагоги отримують допомогу у розвитку професійної рефлексії, навичок толерантності, командної взаємодії та стресостійкості.

Досвід впровадження інклюзивного навчання в українських закладах свідчить, що системний психологічний супровід сприяє підвищенню рівня соціальної адаптації та самоприйняття дітей з ООП, формуванню толерантного ставлення серед однолітків, покращенню взаємодії педагогів,

асистентів, батьків і психологів, зниженню тривожності, конфліктності та проявів булінгу, а також розвитку гуманістичної освітньої культури.

Разом із тим, у практиці психологічного супроводу існують проблеми, серед яких нестача підготовлених фахівців, перевантаження шкільних психологів, обмежене фінансування, недостатній рівень обізнаності педагогів про психічні особливості дітей з РАС, ЗПР та сенсорними порушеннями. Перспективним напрямом розвитку інклюзії є створення мультидисциплінарних команд, інтеграція ресурсів громади, залучення волонтерів і фахівців соціальної сфери, а також активне застосування цифрових технологій у психолого-педагогічній підтримці [2, с. 58].

Таким чином, психологічний супровід є невід'ємною складовою інклюзивної освіти, що забезпечує реалізацію принципів гуманізму, рівності, партнерства та прийняття. Його ефективність визначається комплексністю підходу, взаємодією фахівців, педагогів і батьків, а також готовністю всіх учасників освітнього процесу до співпраці. Практичний психолог виступає не лише діагностом і корекційним фахівцем, а й фасилітатором, консультантом і партнером у створенні безпечного та підтримувального середовища, де кожна дитина має можливість навчатися, розвиватися та реалізувати свій потенціал.

Список використаних джерел

1. Котлова Л.О., Харченко А.В. Психологічний супровід інклюзивної освіти на сучасному етапі. *Proceedings of the 4th International scientific and practical conference*. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2023. Pp. 599- 612.

2. Психологічна допомога дітям з аутизмом та їхнім батькам: навчально-методичний посібник / Т. Скрипник. Київ: «Вид.група «Шкільний світ», 2016. 160 с.

УДК 69:005.8

Лосинець Олена Миколаївна

здобувачка освіти групи ОБ-1-23

Болюк Сергій Васильович

викладач спецдисциплін, керівник навчально-дослідного гуртка “Різоліт”,
Запорізький будівельний фаховий коледж

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУДІВНИЦТВА - ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ

У галузі будівництво здійснюється цифрова трансформація, поступово разом із сайтами почали працювати агрегатори, з'являються нові електронні реєстри, розширюється банк послуг різних застосунків та додатків. З вересня 2019 року запрацював онлайн-сервіс “Державні послуги онлайн “Дія”, де є вже 13 послуг, пов’язаних з будівництвом. Міністерство розвитку